

Za to bi moral nekdo odgovarjati

Ta teden je šel v stečaj še drugi finančni holding pod okriljem gospodarskih družb mariborske nadškofije - Zvon Ena Holding. Že pred tem je v stečaju končal sestrski Zvon Dva Holding. S tem je zapečaten usoda skupno dobrih 63 tisoč delničarjev obeh holdingov, ki so v obeh primerih izgubili svoje premoženje. Četudi so bile v portfelju številne ugledne in uspešne družbe, pa so ju najverjetneje pokopale ogromne investicije v družbo T-2. Od lastninskih certifikatov, ki so bili pred skoraj dvema desetletjema zaupani tedanji Krekovi družbi za upravljanje - ni bogve kakšna velika skrivnost, da so jih k tem dejanjem na terenu spodbujali tudi dušni pastirji -, je ostalo bore malo. Del premoženja od tistih certifikatov je končal vsaj v Krekovem vzajemnem skladu, ki ga danes upravlja, kako ironično, družba Infond, ki pa je v večinski lasti Nove KBM, s katero je povezana druga podobna zgodba, od katere **mali delničarji** danes nimajo prav veliko.

Holdinški družbi Zvon nista prvi, ki sta v okviru naše certifikatne privatizacije končali v stečaju. Se še spomnite Infond Holdinga in Infond Holdinga 1 (kasneje Center Naložbe), ki sta imela sedež prav tako v Mariboru in sta bila usta-

novljena v okviru Nove KBM, pred klavrnim koncem pa sta sodila pod lastniško okrilje družb Boška Šrota, nekdanjega prvega slovenskega pivovarja? Tudi tam je več deset tisoč ljudi ostalo brez delnic in premoženja. Podobna, nič kaj roznata prihodnost, čaka še kakšne holdinške družbe, ki so nastale iz nekdanjih t. i. pidov. Znana sta tudi primera Darka Horvata in Igorja Laha, ki sta s številnimi delniškimi preigravanji malih delničarjev, kar je v Sloveniji očitno popularen šport, danes celo med najbogatejšimi slovenskimi državljanji. Za višek predrznosti pa sta glavnino svojega nagrabljenega

premoženja celo preselila v tuje davčne oaze, in se danes razglašata za (kvazi)podjetnika. Podobno velja za Darija Južno, Staneta Valanta in še koga.

Tu je še država, ki je leta 2007 v času borzne evforije kakšnim 110 tisoč državljanom (pre)drago prodajala delnice druge največje slovenske banke, za katero počasi postaja jasno, ko skorajda vsakodnevno iz nje padajo okostnjaki, da je (bila) vredna bistveno manj. Tako ni čudno, da je nekdanja cena delnice s 27 evrov zgrmela na tri evre. No, država je dobro zaslužila pa še večinski lastniški vpliv na banko, kateri se danes praktično vsi izogibajo, je ohranila. Posledice

so vidne - banka je v krizi vodenja in poslovanja. A moramo biti korektni in dodati, da delničarstvo pomeni prevzemanje določenega tveganja, da cena kupljene delnice ne bo le rasla, ampak lahko njena vrednost tudi pade. Tega se mnogi niso zavedali niti pri lastninskih

certifikatih in pidih pa tudi ne pri javni prodaji delnic Nove KBM.

Vse zgodbe nosijo še vsaj eno sporočilo. Upravljanje gospodarskih družb v Sloveniji je v globoki krizi. Manjkajo nam odgovorni lastniki, strokovno podkovani in moralni nadzorniki, podobno velja za uprave družb. Pri nas se dogaja mnogo anomalij in oškodovanj, za katere pa ni sankcij. Niti ne za tiste, ki so izvajali zloglasne menedžerske prevzeme, niti za tiste, ki so jim za tovrstne "podvige" posojali (tuj) denar, prav tako veselo po Sloveniji vedrijo pisci pidovske in podobne šlamastične zakonodaje, ki je vse to dopuščala. In dokler odgovorni za oškodovanja gospodarskih družb ne bodo pričeli odškodninsko odgovarjati ali jih ne bodo poslali v zapor, tako dolgo se pri nas razmere ne bodo izboljšale. Najbrž si prevzemne zakonodaje in razne druge zakonodaje za zaščito **malih delničarjev** v razviti tujini niso izmislili brez razloga ... •